

2012/021

ONTVANGEN 31 OKT. 2012

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Hogeschool HAS Den Bosch
t.a.v. de voorzitter van het College van Bestuur
de heer J.C.A.M. Denissen
Postbus 90108
5200 MA Den Bosch

Directoraat-generaal Agro
Directie Agrokennis

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door

Datum 29-10-2012
Betreft Besluit Geo Media & Design

Geachte heer Denissen,

Met uw brief van 30 augustus 2012, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 31 augustus 2012, heeft u mij uw voornemen voorgelegd om de hbo bacheloropleiding Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te 's-Hertogenbosch.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij op 18 september 2012 positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u bijgaand aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand is gekomen en inhoudelijk afdoende is.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009', heb ik besloten om in te stemmen met uw voornemen om de hbo bacheloropleiding Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te 's-Hertogenbosch.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts is de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan voorwaarden b, d en e van de beleidsregel 2009. Voor nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemde advies van de CDHO (bijgevoegd).

Ons kenmerk
DGA-AK / 12333473

Uw kenmerk
12-08/223/02.45

Bijlage(n)
1

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, derde lid, van de WHW vervalt dit besluit, indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO ter zake van de onderhavige opleiding een positief besluit toets nieuwe opleiding heeft afgegeven.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de HBO-raad en de Dienst Uitvoering Onderwijs.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie,

namens deze,

mr. dr. J.P. Hooegeveen MPA
Directeur-Generaal Agro

Rechtsmiddelen

Indien u het niet met dit besluit eens bent, dan kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar maken bij de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit in bezwaar komen. Het bezwaarschrift kan worden gezonden aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, t.a.v. Dienst Regelingen, Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. U wordt verzocht een afschrift van deze brief bij het bezwaarschrift te voegen.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Economische Zaken Landbouw & Innovatie
t a v de Minister
drs. M.J.M. Verhagen
Postbus 20401
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte heer Verhagen,

Op 31 augustus 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Hogeschool HAS Den Bosch om de hbo bacheloropleiding Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te 's-Hertogenbosch. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
18 september 2012

onderwerp
nieuwe opleiding
Hogeschool HAS Den Bosch
hbo bachelor
Geo Media & Design
's-Hertogenbosch

ons kenmerk
2012/021

bijlagen
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Hogeschool HAS Den Bosch om de hbo bacheloropleiding Geo Media & Design als bekostigde opleiding te verzorgen te 's-Hertogenbosch.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager is voornemens een hbo bacheloropleiding Geo Media & Design te realiseren. Deze opleiding ligt op het snijvlak van Geografie en ICT en is met name gericht op het ontwikkelen van geo-informatietoepassingen in het groene domein. Aanvrager heeft in 2011 reeds een aanvraag voor deze opleiding ingediend. De CDHO heeft u toentertijd geadviseerd negatief te besluiten omdat de aanvraag onder voorwaarde d en e van de Beleidsregel onvoldoende gemotiveerd was. U heeft in overeenstemming met het advies van de CDHO besloten het verzoek van aanvrager niet te honoreren. Met de onderhavige aanvraag streeft HAS Den Bosch ernaar de opleiding alsnog te realiseren.

Aanvrager doet een goed onderbouwd beroep op voorwaarden a, b, d en e van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden b, d en e van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel

De commissie is van mening dat niet is voldaan aan voorwaarde a van de Beleidsregel. In de eerste plaats betreft het hier geen opleiding die bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 2 van 5 opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen. De vakgebieden binnen de opleiding Geo Media & Design zijn niet nieuw, noch is de combinatie van deze vakken dermate innovatief dat van een door de Minister erkend geheel nieuw terrein gesproken kan worden. Deze combinatie wordt immers al door aanvrager zelf aangeboden binnen diverse opleidingen. De opleiding komt evenmin tegemoet aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren omdat het hier de verdere uitbouw van (het ontwerpen van) toepassingen van geo-informatie betreft

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De commissie is van mening dat de aanvraag voldoet aan voorwaarde b van de Beleidsregel aangezien de opleiding aantoonbaar bijdraagt aan een door de minister erkende behoefte op een terrein waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Geo-informatica is een terrein waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt. In 2004 heeft het Ministerie van VROM de GIDEON-strategie (Geografische Informatie en Dienstverlening ten behoeve van de E-Overheid in Nederland, hierna 'GIDEON') geïnitieerd. Het doel van GIDEON is het realiseren van een nationale voorziening voor plaatsgebonden informatie. Onderdeel 7 van de GIDEON-strategie is uitgewerkt in het rapport 'Nederland 2020- Virtuele Delta'. Dit rapport vertaalt de doelstelling van GIDEON 7 naar een onderzoeksprogramma met vijf speerpunten: besluitvorming in (beleids)processen met geo-informatie en burgerparticipatie, het ontwikkelen van informatiemodellen voor het uitwisselen van data, het modelleren van de werkelijkheid in 3D, onderzoek naar zeespiegelvariatie en bodembeweging en sensor-datafusie. Studenten Geo Media & Design worden opgeleid om toepassingen te ontwerpen die gebaseerd zijn op gegevens uit geografische databases zoals 3D- en 4D-modellen. Dit draagt bij aan het derde speerpunt, het modelleren van de werkelijkheid in 3D, en daarmee aan de verwezenlijking van de GIDEON-strategie

De opleiding sluit aan op de ambities van het innovatieplatform IIPGeo (samenwerking Agentschap NL en NWO) en van het Ministerie van EL&I, dat blijkens de brochure 'Vaart houden' de komende jaren sterk wil sturen op innovatie van de omgang met open data, geo-informatie in het bijzonder (Vaart houden, i-visie 2011-2015, p. 16). Bovendien is in het sectorplan HAO dat aan de Minister is aangeboden expliciet aangegeven dat de sector voor jongeren aantrekkelijke bacheloropleidingen wil realiseren, o.a. op het terrein van de geo-informatie

Aanvrager stelt dat de opleiding een bijdrage levert aan het beleidsaccent bètatechniek, het streven van de Rijksoverheid om 15% meer instroom in bètatechnische opleidingen te genereren. De commissie kan deze claim van aanvrager niet exact beoordelen omdat de opleiding Geo Media & Design niet is opgenomen in de clusterindeling van Sminia. Wel vertoont de opleiding overeenkomsten met de opleiding hbo bachelor Geodesie (cluster 1) en overlapt deze inhoudelijk deels met een aantal cluster-2 en cluster-4 opleidingen van aanvrager zelf. Hieruit blijkt dat de opleiding in ieder geval een bètatechnische component bevat.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 3 van 5 *Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel*

Aanvrager heeft afstemmingsoverleg gevoerd met de Hogeschool Utrecht, Hogeschool Van Hall Larenstein en Avans Hogescholen. Geen van de instellingen maakt bezwaar tegen het voornemen van de HAS. Wel willen zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen en nauw samenwerken vanwege de gedeeltelijke overlap met de eigen opleidingen. Aanvrager geeft aan op dit verzoek in te willen gaan.

Aanvrager heeft een arbeidsmarktonderzoek laten uitvoeren door onderzoeksbureau Dialogic. Dit bureau heeft bestaande arbeidsmarktinformatie over de geo-informatiebranche verzameld en geanalyseerd en een enquête gehouden onder 200 geo-professionals (respons 81). Bovendien heeft het onderzoeksbureau enkele mogelijke functies omschreven die afgestudeerden van de opleiding Geo Media & Design zouden kunnen gaan uitoefenen. In de vorige aanvraag was het beroepsprofiel niet duidelijk. Nu omschrijft aanvrager helder wat bachelors Geo Media & Design moeten kunnen en in welke sectoren en organisaties zij inzetbaar zijn. Uit het onderzoek van Dialogic blijkt dat er zowel in het bedrijfsleven als bij de overheid (met name gemeentes) een groeiende vraag is naar geo-informatiespecialisten. Uit het rapport "Geo-sector in kaart, Marktmonitor Nederlandse geo-informatiesector 2008/2009" blijkt dat er veel minder geo-informatiespecialisten worden opgeleid dan er nodig zijn op de arbeidsmarkt, met name op mbo en hbo niveau (p. 22). Concreet wordt de uitbreidingsvraag geschat op zo'n 144 fte per jaar, waarvan de Hogeschool Utrecht er zo'n 30 kan leveren. Omdat er afgezien van de opleiding aan de Hogeschool Utrecht geen geo-informatie opleiding bestaat is de vervangingsvraag moeilijk te bepalen; veel werknemers die zich nu met geo-informatie bezig houden hebben geen specifieke opleiding in die richting. Het zal waarschijnlijk gaan om enkele tientallen, waarmee de totale arbeidsmarkt vraag uitkomt op zo'n 200 fte per jaar.

Aanvrager heeft bij de vorige aanvraag een instroomonderzoek overgelegd waaruit bleek dat men verwachtte circa 50 tot 100 eerstejaarsstudenten aan te trekken. Deze schatting is gebaseerd op een enquête onder havoscholieren en docenten Aardrijkskundeleraars en de Stichting Arbeidsmarkt Geo (waarin overigens ook andere hogescholen die vakken geo-informatie aanbieden zijn vertegenwoordigd) zijn positief over het voornemen de opleiding Geo Media & Design te realiseren. Bij de huidige aanvraag nuanceert HAS Den Bosch de geleverde cijfers en heeft zij deze aangevuld met een schatting van de mogelijke instroom uit het mbo. Deze is gebaseerd op eigen ervaringen met andere opleidingen. HAS Den Bosch verwacht, mede dankzij intensieve samenwerkingsverbanden met enkele ROC's, zo'n 20 eerstejaarsstudenten uit het mbo aan te trekken. De totale instroomschatting komt daarmee op 60-65 eerstejaarsstudenten.

Aangezien er geen bezwaren zijn van andere instellingen en de commissie de schattingen van arbeidsmarkt en instroom realistisch en voldoende onderbouwd acht, is naar oordeel van de commissie voldaan aan voorwaarde d van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat de ontwikkelingen van het zogenoemde Geolab inmiddels in een verder gevorderd stadium verkeren. Aanvrager heeft de

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 5 doorlopende leerlijnen vanuit het vo en het mbo goed beschreven en het bestaan van intensieve samenwerkingsverbanden op geo-informatiegebied met twee ROC's aangetoond. De doorstroommogelijkheden naar het wetenschappelijk onderwijs zijn voldoende, directe instroom is mogelijk in de masteropleiding geo Information Science van de WUR (mits het Engels van de studenten van voldoende niveau is) en na het volgen van een schakelprogramma zijn 3 andere universitaire geo-informatieopleidingen toegankelijk voor bachelors Geo Media & Design. De samenwerking met het (regionale) bedrijfsleven in o.a. het Geolab en IIPGeo is bewezen.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs N M Verbraak
voorzitter

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd